

**PEC 8.5.1 PROGRAMA
DE EDUCAȚIE CONTINUĂ**

Redacția: 09

Data: 08.09.2021

Pag. 1/1

MINISTERUL SĂNĂTĂȚII AL REPUBLICII MOLDOVA

**UNIVERSITATEA DE STAT DE MEDICINĂ ȘI FARMACIE
„NICOLAE TESTEMIȚANU”**

**PROGRAMA
DE EDUCAȚIE CONTINUĂ ÎN
MEDICINĂ**

**Denumirea cursului: DIAGNOSTICUL DIFERENȚIAL AL BOLILOR
APARATULUI RESPIRATOR ȘI A TUBERCULOZEI.**

Tipul cursului: perfecționare tematică

Numărul total de ore: 100

Chișinău 2022

PEC 8.5.1 PROGRAMA
DE EDUCAȚIE CONTINUĂ

Redacția: 09

Data: 08.09.2021

Pag. 2/8

COORDONAT

APROB

Ministrul Sănătății
al Republicii Moldova

Rectorul USMF „Nicolae Testemițanu”
dr. hab. șt. med., profesor universitar

Emil Ceban
11 aprilie 2022

Emil Ceban
11 aprilie 2022

Programa a fost discutată și aprobată la:

ședința Consiliului de Management al Calității

din „08” *aprilie* 2022 proces verbal nr. 05

Vicepreședintele Consiliului de Management al Calității,
dr. hab. șt. med., prof. univ., Cernețchi Olga

Olga Cernețchi

ședința Comisiei științifico-metodice de profil Medicină Internă

din „28” *februarie* 2022 proces verbal nr. 3

Președintele Comisiei științifico-metodice de profil
dr. hab. șt. med., prof. univ., Matcovschi Sergiu

Sergiu Matcovschi

ședința Catedrei de pneumoftiziologie

din „24” *ianuarie* 2022 proces verbal nr. 8

Șef catedră, dr. hab. șt. med.,
prof. univ., Iavorschi Constantin

Constantin Iavorschi

Programa a fost elaborată de colectivul de autori:

Iavorschi Constantin - dr. hab. șt. med., prof. univ.

Kulcițkaia Stela – dr. șt. med., conf. univ.

Malic Alina - dr. șt. med., asistent univ.

Niguleanu Adriana – dr. șt. med., asistent universitar

PEC 8.5.1 PROGRAMA DE EDUCAȚIE CONTINUĂ

Redacția: 09

Data: 08.09.2021

Pag. 1/6

I. PRELIMINARII

- **Prezentarea generală a cursului:**

Perfecționarea tematică ”Diagnosticul diferențial al bolilor aparatului respirator și al tuberculozei” la Catedra de pneumoftiziologie este un curs de instruire în cadrul Educației medicale Continuuă. Această perfecționare prevede recapitularea cunoștințelor teoretice și practice pentru fortificarea iscusinței profesionale în defnirea și actualizarea criteriilor de diagnostic și diagnostic diferențial al bolilor aparatului respirator și al tuberculozei în condițiile epidemiologice actuale și pandemia COVID 19. Cunoașterea criteriilor noi de diagnostic și diagnostic diferențial al bolilor aparatului respirator și al tuberculozei va contribui la reformarea conceptului medical aplicativ.

- **Misiunea (scopul) cursului în formarea profesională:**

Scopul perfecționării tematice în domeniul diagnosticului diferențial al patologiei aparatului respirator pentru medici ține cont de activitatea Dumnealor profesională și presupune recapitularea, actualizarea și dobândirea cunoștințelor noi privind diagnosticul diferențial în patologia aparatului respirator și formarea deprinderilor practice necesare în realizarea diagnosticului diferențial, diagnosticul clinic al pacienților cu diverse patologii ale aparatului respirator.

- **Limba de predare a cursului:** limba română

- **Beneficiarii cursului:** medici ftziopneumologi, medici de familie, medici pediatri, medicii interniști și medici infecționști.

- **II. OBIECTIVELE DE FORMARE ÎN CADRUL CURSULUI**

La finele cursului medicul va fi capabil:

- ✓ **la nivel de aplicare:**

- să sintetizeze practic toate criteriile diagnosticului diferențial al bolilor aparatului respirator și al tuberculozei la diferite etape ale examenului clinic și paraclinic
- sa cunoască testele IGRA utilizate în diagnosticul Infecției Tuberculoase Latente;
- să repete importanța aplicării IDR Mantoux 2UT și interpretarea rezultatelor;
- să revizuiască rolul examenului radiologic, prin CT și HRCT, bronhologic și histomorfologic în diagnosticul diferențial al bolilor aparatului respirator și al tuberculozei;
- să efectueze diagnosticul diferențial a tuberculozei cu alte patologii a aparatului respirator;
- să rezolve problemele de situație prin prelucrarea datelor cunoscute pentru un diagnostic diferențial amplu.

- ✓ **la nivel de integrare:**

- să recapitulizeze bazele teoretice ale diagnosticului diferențial al bolilor aparatului respirator și a tuberculozei la nivel contemporan;
- să înțeleagă importanța studierii diagnosticului diferențial al bolilor aparatului respirator și al tuberculozei, în special în condițiile epidemiologice actuale;
- să identifice particularitățile în evoluția bolilor aparatului respirator și al tuberculozei în condițiile modificărilor patomorfozei tuberculozei- la copii, adolescenți și adulți;

PEC 8.5.1 PROGRAMA DE EDUCAȚIE CONTINUĂ

Redacția: 09

Data: 08.09.2021

Pag. 2/6

- să identifice particularitățile în evoluția bolilor aparatului respirator și al tuberculozei în condițiile speciale;
- să cunoască criteriile de diferențiere etio-patogenetice, clinice, paraclinice și principiile de tratament și profilaxie ale bolilor aparatului respirator și a tuberculozei;
- să identifice riscul de a contracta tuberculoza;
- să identifice riscul erorilor în diagnosticul clinic.

III. TEMATICA ȘI REPARTIZAREA ORIENTATIVĂ A ORELOR

Nr. crt.	Tema	Numărul de ore			
		Prelegeri	Lucrări practice	Seminare	Total
1.	Metode microbiologice în diagnosticul diferențial al bolilor aparatului respirator și al TB. Metodele molecular-genetice.	2	5,1	-	7,1
2.	Examenul radiologic în diagnosticul diferențial al bolilor aparatului respirator și a TB. Principalele sindroame ale patologiei aparatului respirator.	2	5,1	-	7,1
3.	Diagnosticul diferențial al TB G/L intratoracici.	2	3,1	2	7,1
4.	Diagnosticul diferențial al infiltratelor pulmonare.	2	3,1	2	7,1
5.	Diagnosticul diferențial al diseminărilor pulmonare.	2	3,1	2	7,1
6.	Diagnosticul diferențial al distrușiilor pulmonare.	2	3,1	2	7,1
7.	Diagnosticul diferențial al Pleureziilor.	2	3,1	2	7,1
8.	Diagnosticul diferențial al patologiei bronșiilor.	2	3,1	2	7,1
9.	Diagnosticul diferențial al cancerului bronhopulmonar.	2	5,1	-	7,1
10.	Particularitățile pneumoniilor. Diagnosticul diferențial cu TB pulmonară.	2	3,1	2	7,1
11.	Bronhopneumopatia obstructivă cronică. Diagnosticul diferențial cu TB pulmonară.	2	5,1	-	7,1
12.	Astmul bronșic. Diagnosticul diferențial cu TB pulmonară.	2	3,1	2	7,1
13.	Bronșectaziile. Diagnosticul diferențial cu TB pulmonară.	2	3,1	2	7,1
14	Particularitățile evoluției co-infecției TB/HIV la persoane cu patologie a aparatului respirator.	2	3,1	2	7,1
	Examen:				4
Total:		28	50	18	100

IV. OBIECTIVE DE REFERINȚĂ ȘI UNITĂȚI DE CONȚINUT

PEC 8.5.1 PROGRAMA DE EDUCAȚIE CONTINUĂ

Redacția: 09

Data: 08.09.2021

Pag. 3/6

Nr. d/o	Denumirea temei	Conținutul temei
1.	Metode microbiologice în diagnosticul diferențial al bolilor aparatului respirator și al TB. Metodele molecular-genetice.	Importanța metodelor microbiologice în diagnosticul tuberculozei și în determinarea sensibilității <i>Mycobacterium tuberculosis</i> către preparatele antituberculoase. Rolul utilizării metodelor rapide în diagnosticul oportun al TB pentru inițierea unui tratament corect, adecvat. Metodele molecular genetice în diagnosticul TB - Gene X Pert MBT/RIF. Examenul microscopic al sputei pentru determinarea BAAR și metodele de însămânțare pe mediile solide și lichide pentru depistarea MBT și pentru monitorizarea eficacității tratamentului administrat. Metode de determinare a sensibilității MBT.
2.	Examenul radiologic în diagnosticul diferențial al bolilor aparatului respirator și a TB. Principalele sindroame ale patologiei aparatului respirator.	Valoarea examenului radiologic, examenul prin CT și HRCT în diagnosticul bolilor aparatului respirator și al tuberculozei. Sindroamele radiologice cunoscute (sindromul opacității nodulare, sindr. infiltrat limitat, sindr. infiltrat extins, sindromul hilului pulmonar extins, sindr. diseminării pulmonare, sindromul imaginii inelare, sindromul hipertransparenței pulmonare) caracteristice pentru patologia aparatului respirator. Utilizarea Metodelor CT și HRCT în diagnosticul diferențial și diagnosticul clinic al patologiei aparatului respirator.
3.	Diagnosticul diferențial al TB G/L intratoracici.	Diagnosticul diferențial al TB ganglionilor limfatici intratoracici cu alte patologii localizate în mediastin. Criteriile clinice și paraclinice de diferențiere și de diagnostic clinic la etapa actuală în condițiile epidemiologice actuale.
4.	Diagnosticul diferențial al infiltratelor pulmonare.	Diagnosticul diferențial al TB pulmonare infiltrative cu alte infiltrate pulmonare, de etiologie diferită. Criteriile clinice și paraclinice de diferențiere și de diagnostic clinic TB pulmonare infiltrative la etapa actuală în condițiile epidemiologice actuale și Pandemia COVID 19.
5.	Diagnosticul diferențial al diseminărilor pulmonare.	Diagnosticul diferențial al TB pulmonare diseminate cu alte diseminări pulmonare. Clasificarea actuală a proceselor diseminate pulmonare. Diagnosticul diferențial al TB pulmonare diseminate cu alte patologii cu diseminare pulmonară. Criteriile de diferențiere și de diagnostic clinic la etapa actuală (în condițiile epidemiologice actuale).
6.	Diagnosticul diferențial al distrujecțiilor pulmonare.	Diagnosticul diferențial al TB pulmonare distructiva cu alte patologii pulmonare cu distrujecție. Diagnosticul diferențial al TB pulmonare distructive cu Neoplasmul pulmonar distructiv. Criteriile de diferențiere și de diagnostic clinic în condițiile epidemiologice actuale.

PEC 8.5.1 PROGRAMA DE EDUCAȚIE CONTINUĂ

Redacția: 09

Data: 08.09.2021

Pag. 4/6

Nr. d/o	Denumirea temei	Conținutul temei
7.	Diagnosticul diferențial al Pleureziilor.	Diagnosticul diferențial al revărsatelor pleurale (diferențierea între exudat și transudat). Rolul examinărilor paraclinice al lichidului pleural în stabilirea etiologiei maladiei. Tratamentul pleureziilor de etiologie tuberculoasă.
8.	Diagnosticul diferențial al patologiei bronșiilor.	Diagnosticul diferențial al TB cu afectarea bronșiilor cu alte patologii pulmonare cu afectarea bronșiilor. Criteriile de diferențiere și de diagnostic clinic al patologiei bronșice în condițiile epidemiologice actuale. Modificările în conținutul lavajului bronșic în stabilirea etiologiei proceselor pulmonare.
9.	Diagnosticul diferențial al cancerului bronhopulmonar.	Clasificarea Cancerului bronhopulmonar. Diagnosticul diferențial al TB cu cancerul pulmonar. Criteriile de diferențiere și de diagnostic clinic în condițiile epidemiologice actuale.
10	Particularitățile pneumoniilor.	Particularitățile pneumoniilor. Clasificarea. Diagnosticul diferențial al TB pulmonare cu procesele nespecifice și neoplazmele pulmonare. Criteriile actuale de diagnostic diferențial, diagnostic clinic și tratamentul pneumoniilor. Criterii de diagnostic pozitiv. Diagnosticul diferențial al cancerului bronhopulmonar. Diagnosticul diferențial al patologiei bronșiilor. Criteriile diagnosticului pozitiv.
11.	Bronhopneumopatia obstructivă cronică.	BPOC. Clasificarea BPOC. Etiopatogenia BPOC. Diagnosticul diferențial cu TB cu afectarea bronșiilor. Criteriile de diferențiere și de diagnostic clinic în condițiile epidemiologice actuale. Corelația între TB pulmonară și BPOC. Strategia GOLD.
12.	Astmul bronșic.	Clasificarea Astmului bronșic. Etiopatogenia. Corelația între Astmul Bronșic și TB pulmonară. Diagnosticul diferențial al Astmului Bronșic și TB pulmonară cu afectarea bronșiilor. Criteriile de diferențiere și de diagnostic clinic în condițiile epidemiologice actuale. Strategia GINA.
13.	Bronșectaziile.	Clasificarea. Diagnosticul diferențial cu TB cu afectarea bronșiilor cu alte supurații pulmonare. Criteriile de diferențiere și de diagnostic clinic în condițiile epidemiologice actuale.
14.	Co-infecția TB/HIV	Particularitățile evoluției clinico-paraclinice și de tratament la pacienții cu co-infecție TB/HIV.

V. SUGESTII METODOLOGICE DE PREDARE-ÎNVĂȚARE-EVALUARE

✓ Metode de predare și învățare utilizate

Perfecționarea tematică este predată sub formă de modul în clinică, care prevede atât prelegeri, cât și lecții practice și seminare. Medicul-cursant este obligat să fie prezent integral pe timpul modulului, nediferențind orele de prelegeri de orele practice. La prelegeri va fi citit

PEC 8.5.1 PROGRAMA DE EDUCAȚIE CONTINUĂ

Redacția: 09

Data: 08.09.2021

Pag. 5/6

cursul teoretic de către titularii de curs. La orele practice medicii cursanți discută cazuri clinice la temele stabilite conform oralului din secțiile Spitalului Clinic Municipal Ftiziopneumologie Chișinău prin examinarea clinică a pacienților spitalizați, prin expunere, dezbateri interactive, rezolvarea problemelor aferente.

Catedra își rezervează dreptul de a petrece unele ore practice în maniera interactivă.

✓ *Metode de evaluare:*

• *Curentă*

La Perfecționarea tematică ” Diagnosticul diferențial al bolilor aparatului respirator și al tuberculozei” este prevăzută atât evaluarea formativă, cât și evaluarea finală. Evaluarea formativă se efectuează zilnic la lecțiile practice și cuprinde mai multe metode de evaluare (răspuns oral, probleme clinice, etc.). Evaluarea formativă prevede prezența obligatorie a cursantului la toate orele de curs/lecții practice.

- *Finală* se petrece sub formă de **examen** - proba teoretică, constituită din trei întrebări.
- Nota finală se apreciază cu note de la 10 , rotunjire până la 0.5 zecimale.

VI. BIBLIOGRAFIA RECOMANDATĂ:

A. *Obligatorie:*

- **Obligatorie:** Materiale instructiv-metodice, norme legislative, publicații periodice de specialitate.
1. Protocolul clinic național “Tuberculoza la copil”. Chișinău, 2020.
 2. Protocolul clinic național “Tuberculoza la adult”. Chișinău, 2020.
 3. Botnaru V. Tuberculoza în cazuri clinice comentate. 2018, 307 p.
 4. Botnaru V. Pneumologie. Chișinău, 2009, 732 p.
 5. Botnaru V. Semiologia radiologică a toracelui. Chișinău, 2005, 399 p.
 6. Botnaru V. Imagistica toracică în cazuri clinice comentate. Chișinău, 2012, 385 p.
 7. Botnaru V. Pneumoniile interstițiale idiopatice, Chișinău, 2007, 224 p.
 8. Botnaru V. Rusu Doina. Pneumoniile. Chișinău, 2010, 352 p.
 9. Botnaru V. Medicina internă breviar. Modulul alergologie. Chișinău, 2011, 166 p.
 10. Mihașan F. Bronhopneumopatia cronică obstructivă. București, 272 p.
 11. Bogdan M. Pneumologie. București, 2008, 474 p.
 12. WHO. Guidelines on tuberculosis infection prevention and control, 2019 update
<https://www.who.int/tb/publications/2019/guidelines-tuberculosis-infection-prevention-2019/en/>
 13. WHO. Algorithm for laboratory diagnosis and treatment-monitoring of pulmonary tuberculosis and drug-resistant tuberculosis using state-of-the-art rapid molecular diagnostic technologies. WHO, 2017
http://www.euro.who.int/_data/assets/pdf_file/0006/333960/ELI-Algorithm.pdf

B. *Suplimentară:*

1. Barcan F. Diagnosticul radiologic în patologia organelor toracale. Ed. Medicală, 1980
2. Mihăescu Traian. Tuberculoza: o introducere în pneumologie. Edit DAN. Iași, 1999

PEC 8.5.1 PROGRAMA DE EDUCAȚIE CONTINUĂ

Redacția: 09

Data: 08.09.2021

Pag. 6/6

3. Robert Gie. Diagnostic atlas of intrathoracic tuberculosis in children. International Union Against Tuberculosis and Lung Disease (IUATLD). Paris, 2003.
4. Jose A. Caminero Luna. A Tuberculosis Guide for Specialist Physicians. International Union Against Tuberculosis and Lung Disease (IUATLD). Paris, 2004.
5. Core Curriculum on Tuberculosis: What the Clinician Should Know. CDC. Sixth Edition. 2013.
6. Илькович М.М. Диссеминированные процессы лёгких. ГЭОТАР-Медия, 2011.
7. Чучалин А.Г. Пульмонология. ГЭОТАР-Медия, 2013.
8. Перельман М.И., Богадельникова И.В. Фтизиатрия. Москва, 2010
9. Ddiagnosticul diferențial radiologic în patologia organelor toracice. Florin Barcan. București. 1981.
10. Диссеминированные процессы в лёгких. Путов Н. В. Москва. 1984.
11. Tuberculosis. DAVID SCHIOSBERG. III-RD EDITION. 1994. NEW YORK.